

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae & politicae

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

XXIII. Felicitas sitne causa virtutum, an barum effectum?

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109121)

libet injurias. Sed nobis ex sententia Aristotelis uterq; hic finis est Cujus. Forma domus quidem finis Cujus prior tempore: Ipse usus verò finis Cujus posterior, & absolutior, de sententia Philoponi. At finis cui, ut antè diximus, est Ipse Dominus inhabitator. Hactenus ergo exposui mentem Aristotelis de fine Cujus & Cui. Unde patet: Felicitatem esse finem Cujus (non Cui.) Id est illud ipsum quod subiectum, scilicet hominem, perficit, ut sanitas corpus perficit: Ipsa nempe verò subiectum quod perficitur, ut est Homo, esse Finem cui. Hinc quoq; rem accurate & λογικώτερον, perpendenti liquet: Finem ÷ proprie esse causam, cujus gratia quippiam est: Finem verò ÷ proprie esse subiectum, ad quod aliquid pertinet. Homini obtingit, datur, tribuitur felicitas. Homo igitur subiectum est, ad quod pertinet felicitas, ut adjunctum receptam.

XXIII.

Felicitas sine causa virtutum, an harum effectum?

Distinguitur, seu distinctione affirmatur utrunq;
ARISTOTELES initio libr. i. Ethicorum beatitudinem causam virtutum & honestarum actionum constituit. Cap. verò o. ejusdem libri à virtute & rectè factis produci felicitatem affirmat. Hæc sunt εὐαριστία. Ac pugna

pugna hæc
 tempor
 culam fra
 magis se
 mus esse ca
 ne agimus
 bonum, q
 conlequan
 ad hanc p
 ctiones.

FELI
 ens
 per
 gaur et
 cessio a
 affirm
 & for
 est, bo
 non a
 est &
 Distin
 tiam &
 nihil a
 essent
 Nihil

pugna hæc, quæ apparet simpliciori, facile componetur, si dicamus: Beatitudinem esse causam finalem civilis facultatis virtutis, & *εὐμαχίας* seu probarum actionum. Has verò illius esse causam effectivam. Idè enim bene agimus, ut felicitatem tanquam metam & bonum, quod omnium maximè expeditur, consequamur. Intermedium verò iter seu via ad hanc perducens, sunt laudabiles honestæq; actiones.

XXIII.

An felicitati possit aliquid addi?

Distinguitur.

FELICITATEM esse summum & sufficiens bonum, Ethicorum dogma est: quod per se sit rationi eligibilis, etsi non adjungatur ei aliud bonum. Quomodo igitur accessio aliqua ei fieri possit, (quod 8. cap. 1. Eth. affirmat Aristoteles) à bonis animi, corporis & fortunæ, ut eruditione, forma, *δύναμις*, id est, bona commodaq; senectute, divitiis, &c. non ab re queritur, cum ei, quod summum est & perfectissimum, nihil majus dari possit. Distinguendum igitur hîc est inter substantiam & accidens. Felicitati, ut *κατὰ τὴν φύσιν* bono nihil addi potest, quoad perfectionem suam essentialem, non verò quoad accidentalem: Nihil addi potest summo alicui ut felicitati,

T 4 extra